

$$\frac{\partial \ln(L)}{\partial a} = \frac{1}{\sigma^2} \sum_{i=1}^n (Y_i - at_i - bT_i) \cdot t_i,$$

$$\frac{\partial \ln(L)}{\partial b} = \frac{1}{\sigma^2} \sum_{i=1}^n (Y_i - at_i - bT_i) \cdot T_i,$$

$$\frac{\partial \ln(L)}{\partial \sigma^2} = -\frac{n}{2\sigma^2} + \frac{1}{2\sigma^4} \sum_{i=1}^n (Y_i - at_i - bT_i)^2.$$

Приравняв частные производные к нулю, получим систему нормальных уравнений (третье уравнение нас не интересует, т.к. нахождение дисперсии σ^2 не входило в наши планы):

$$\begin{cases} a \cdot \sum_{i=1}^n t_i^2 + b \cdot \sum_{i=1}^n (t_i \cdot T_i) = \sum_{i=1}^n (t_i \cdot Y_i); \\ a \cdot \sum_{i=1}^n (t_i \cdot T_i) + b \cdot \sum_{i=1}^n T_i^2 = \sum_{i=1}^n (T_i \cdot Y_i). \end{cases}$$

Решив данную систему двух линейных уравнений, найдём оценки неизвестных параметров \hat{a} и \hat{b} . Подставив их в уравнение $\hat{y}_i = \exp(\hat{a}t) \cdot t^{\hat{b}}$, запишем трендовую модель ЖЦТ.

На этом обсуждение математической модели завершено. Заметим, что специалисты в области маркетинга должны критически относиться к любым моделям. Моделирование не может заменить реальную экономику, поэтому нужно учитывать обратную связь и корректировать модель при поступлении новой информации. Если же модель плохо адаптируется к существующим реалиям, то лучше от неё отказаться.

Выводы и предложения. В работе предложена модель ЖЦТ, базирующаяся на применении теории игр и статистических решений в комплексе с эконометрическими методами. Рекомендуется моделировать объём производства с помощью матричных игр с нулевой суммой. Оптимальная линия поведения корпорации предполагает следующие действия:

- по имеющимся статистическим данным оценить долю замещения выпускаемого товара товарами конкурента;
- записать платёжную матрицу и применить метод максимина и минимакса;
- при наличии седловой точки найти оптимальные чистые стратегии и цену игры (гарантированный выигрыш);
- при отсутствии седловой точки, определить оптимальные смешанные стратегии методами линейного программирования.

Как и ранее, автор рассматривал экспоненциально-степенную модель ЖЦТ. Оценивание неизвестных параметров модели осуществлялось с помощью ММП.

РЕЗЮМЕ

В этой работе получена комплексная модель жизненного цикла товара. Модель основана на теории игр и статистических решений. Неизвестные параметры модели оцениваются эконометрическими методами.

Ключевые слова: жизненный цикл товара, экспоненциально-степенная модель, метод максимального правдоподобия.

РЕЗЮМЕ

В цій роботі одержана комплексна модель життєвого циклу товару. Модель базується на теорії ігор та статистичних рішеннях. Невідомі параметри моделі оцінюються економітричними методами.

Ключові слова: життєвий цикл товару, експоненціально-степенна модель, метод максимальної правдоподібності.

SUMMARY

In this work the complex model of the life cycle of the goods is received. The model is based on the games theory and statistical decisions. Unknown parameters of model are estimated by econometrics methods.

Key words: the life cycle of the goods, the exponential-power model, the maximum likelihood method.

СПИСОК ИСТОЧНИКОВ:

1. Полшков Ю.Н. Об особенностях математического моделирования жизненного цикла товара // Вісник Донецького національного університету. Серія В. Економіка і право. Спецвипуск, том 2. – Донецьк: ДонНУ, 2011. – С. 214-219.
2. Економічний ризик: ігрові моделі: Навч. посібник / [В. В. Вітлінський, П. І. Верченко, А. В. Сігал, Я. С. Наконечний]; За ред. д-ра екон. наук, проф. В. В. Вітлінського. – К.: КНЕУ, 2002. – 446 с.: ил., табл. – Бібліогр.: с. 439-446. – ISBN 966-574-318-X.
3. Маркетинг: учебник для вузов / [Эриашвили Н.Д., Ховард К., Цыпкин Ю.А. и др.]; под ред. Н. Д. Эриашвили. – [2-е изд.]. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2001. – 623 с.: ил., табл. – Библиогр.: с. 506-509. – ISBN 5-238-00088-X.

УДК 339.9

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПРИРОДИ ЕКОНОМІЧНИХ ДИСБАЛАНСІВ В КОНТЕКСТІ КРИЗОВИХ ПОТРЯСІНЬ

Резнікова Н.В., к.е.н., доцент кафедри світового господарства та міжнародних економічних відносин Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Постановка проблеми. Проблема глобальних дисбалансів напряму пов'язана з нерівномірним розподілом боргу у світовій економіці, проте в більш вузькому контексті описується в термінах дефіциту торгового балансу та зовнішнього боргу. Аналіз теоретичного доробку вчених щодо кризової складової економічного розвитку дозволить прослідкувати етапи формування уявлень, продовж яких об'єктивно розвивалася наукова доктрина економічних дисбалансів у контексті нестабільності (чи то валютної, чи то фінансової), яка

пройшла свій діалектичний епігенез від виключно національної проблеми окремих країн до регіональної (локальної) із поступовою трансформацією у ранг світової або глобальної.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Важливу роль у теоретичному та емпіричному дослідженні проблематики кризових потрясінь відіграють праці зарубіжних вчених Г. Мінські, Ч. Кіндлебергера, М. Фрідмена, А. Шварц, П. Кругмана, М. Обстфельда, М. Бордо, Р. Дорнбуша, П. Дібіґа, Д. Даймонда, Р. Манделла, Г. Камінські, К. Рейнхарт, А. Веласко, Г. Гортон, С. Едвардса, Р. Гліка, Е. Роуза, Р. Рігобона, Г. Кальво та інших. В роботах українських вчених А. Гальчинського, Н. Кравчук, Д. Лук'яненка, З. Луцишин, А. Філіпенка, В. Юришина, С. Юрія та інших розкривається механізм розгортання криз – економічних, системних, валютних, банківських.

Виділення невирешеної проблеми. Попри широку наукову дискусію навколо кризової проблематики, ініційовану останньою глобальною фінансовою кризою 2008-2011 рр., вчені дещо спрощено апелюють до поняття «економічного дисбалансу», водночас не засвідчуючи одностайності щодо розуміння цієї економічної категорії. Слід зазначити, у вітчизняній фінансово-економічній літературі бракує ґрунтовних науково-практичних розробок про причини, особливості та наслідки економічних дисбалансів у контексті глобалізації. Вагомість зазначеної проблематики, її актуальність і необхідність вирішення зумовили вибір теми.

Мета наукової статті полягає у відслідковуванні етимології поняття «економічного дисбалансу» ще від витоків меркантилістських теорій, в яких лаконічне сприйняття окресленої категорії зводилось до міркувань від протилежного – відсутності балансу, до сучасного його трактування під впливом глобальної фінансової кризи.

Результати дослідження. В центрі уваги економістів XVI століття опинилась держава, зокрема роль, яку вона відігравала у спробі розв'язання проблеми нагромадження золота в національному масштабі шляхом маніпуляцій у сфері грошового обігу і його регулювання. Ототожнюючи багатство суспільства з кількістю накопиченого золота і срібла, економіст монетаристської течії У. Стаффорд аргументував шкоду вивезення англійської монети за кордон у результаті споживання іноземних товарів розкоші, ініціюючи регламентацію торгівлі і розширення власного мануфактурного виробництва, орієнтованого на зовнішній ринок [17]. Протекціоністські настрої того часу не лише звужували можливість досягнення балансу як такого, але й вбачали у цьому чи не найбільшу шкоду.

Не можна оминати увагою цікаве спостереження: актуалізація сприйняття грошей як найголовнішого виду багатства яскраво проявилася у контексті фінансової кризи 2008-2011 років, репрезентованої, в тому числі, і в кризі ліквідності або дисбалансу грошового ринку. Порушення виконання грошіма покладених на них функцій нагромадження та інвестицій на користь спекулятизації та фінансової віртуалізації, сприяли нагнітання боргового тягаря та бюджетних дефіцитів. Тож, як виявилось, економічні дисбаланси в сучасній інтерпретації відрізняються від своїх попередників глибиною та масштабністю враження, проте симптоми захворювання ними економічної системи лишаються все тими ж.

Невміння заощаджувати та інвестувати в поєднанні із заборонами на вивіз товарів за кордон загострювало проблему зовнішньоекономічного дисбалансу, починаючи ще з XVI ст. Ідея «торговельного балансу», викладена пізніми меркантилістами, переносила увагу на сферу товарного обміну із подальшими нехтуванням раніше висловлюваних рекомендацій щодо нагромадження грошей. Втім, досягнення активного торговельного балансу продовжувало вважатись запорукою процвітання.

Масмо парадокс: дисбаланс торгівлі інтерпретувався як порушення позитивного торговельного сальдо, що, саме по собі, вже є порушенням рівноваги між експортом та імпортом. Іншими словами, це спростовує спробу описувати термін «економічного дисбалансу» відсутністю балансу як такого. Балансування між видатками та доходами, експортом та імпортом, заощадженнями та інвестиціями в умовах активізації світової торгівлі неможливі за своє суттєво, залишаючись частиною ідеальних моделей з безліччю вихідних умов, що обмежують їхню репрезентативність в реаліях сучасних світогосподарських зв'язків.

Представник пізнього меркантилізму Т. Манн в своїх рекомендаціях щодо заборони вивозу сировини та заохочення вивозу готових виробів підкреслював двоїсту природу міжнародної торгівлі, яка, попри закиди вчених щодо обопільної реалізації нею інтересів всіх задіяних учасників, завжди ставала інструментом сили у руках розвинених країн світу. Таким чином, смітвіська інтерпретація балансу зовнішньої торгівлі як регулятора багатства країни підкреслює утопічність ідеї щодо встановлення економічного балансу у міжнародному вимірі. Теорія порівняльних переваг Д.Рікардо, фокусуючи увагу на відмінностях між країнами в умовах виробництва, сама по собі, виходить із постулату про відсутність балансу у можливостях та потребах, виражених в споживчих вподобаннях [17].

Рис.1. Джерела економічного дисбалансу

Як бачимо із вищевикладеного, ті джерела економічного дисбалансу, на якому фокусувались класики, були і лишаються не лише ознакою «нормального» стану економічної системи, але й похідною від незадовільного виконання окремими видами ринків – грошових, валютних, фінансових – покладених на них функцій. Такі міркування дозволяють нам піти далі усталеного розуміння категорії «дисбалансу» та схематично зобразити джерела економічного дисбалансу, виходячи з його внутрішньо-економічної та зовнішньоекономічної природи (Рис.1).

З посиланнями на сучасну фінансову кризу, термін «економічний дисбаланс» вживається багатьма західними вченими, серед яких М.Обстфельд та К. Рогофф [9], Дж.-Б. Делонг [4], М. Дулі та П. Гарбер [5], Д. Бакус і Т. Кулі [1], К. Велан [15], Е.-М. Труман [14], А. Грінспен [7]. Втім, не варто ототожнювати поняття «кризи», «нестабільності» та «дисбалансів» попри те, що за найуживанішою класифікацією економічної кризи її складові здебільшого корелюють з джерелами економічних дисбалансів (Рис.2).

Рис. 2. Схема причинно-наслідкових зв'язків виникнення криз (на прикладі валютних)

Джерело: укладено автором

Нестійкий економічний розвиток - одну із причин виникнення постійно зростаючого платіжного дисбалансу - можна назвати найсуттєвішою причиною виникнення валютних криз Латинської Америки вісімдесятих років ХХ століття. Мінусове економічне зростання, падіння обсягів експорту, значний стрибок зовнішньої заборгованості та вплив капіталу — складові поняття "рецесія" — спостерігались у країнах Південного конусу ще з кінця 1970-их рр. На початку минулого століття відомий американський економіст У.-К. Мітчел [16], аналізуючи праці, присвячені кризам, звернув увагу на те, що більшість тогочасних теоретиків вважали кризи за одну із фаз будь-якого циклу, а деякі з них навіть надавали поняттю "криза" значення, яке робило його еквівалентним поняттю "рецесія".

Альтернативні підходи відображають спробу розглядати дисбаланс як прояв економічної кризи; причину або наслідок так званих екстраординарних криз. Щодо останніх, то такі потрясіння провокуються не стільки гранично низькою кон'юнктурою на фондових ринках, скільки переломом тенденцій на них у бік як погіршення, так і покращення ситуації, що дають спекулятивному капіталу сигнал для початку нового витка гри на біржі. Імпульси з міжнародних фінансових ринків можуть мати як позитивний (стимулювання модернізації банківської сфери), так і негативний ефекти (гальмування вкладень в технологічну модернізацію господарства). Саме ця негативна складова і проявляється у роки екстраординарних криз, вплив яких виявляється більш руйнівним, ніж кризових фаз звичайних ділових циклів.

У другій половині ХХ століття деструктивно-трансформаційний потенціал екстраординарних криз почав неухильно зростати, оскільки низка характерних для індустріальної економіки циклічних процесів поступово відходить на другий план. У першу чергу, мова йде про 7-11-річні ординарні ділові або промислові цикли Жуглара-Маркса. Це пов'язується з двома обставинами. З одного боку, розвинені країни накопичили значний досвід досить успішної антициклічної політики, спрямованої на подолання промислових криз або інших різновидів дисбалансів. З іншого боку, у 50-90-ті роки інтенсивне скорочення частки промисловості у їхній економіці за умов безперервного зростання сегменту інформаційних послуг звичайно змінює сам характер циклічної динаміки.

Екстраординарні кризи мають щонайменше три визначальні особливості: їх динаміка не вписується у діловий цикл, імпульси нестабільності приходять зі світових товарних або фінансових ринків, а вплив таких екстраординарних шоків на світогосподарській структурі, як правило, набуває хронічного характеру. Для екстраординарних потрясінь є характерним свій власний ритм, пов'язаний з особливостями динаміки глобальних фінансових ринків.

Останнім часом у емпіричній літературі широко розповсюдженою є думка про невзаємозалежність коливань валютного курсу та базових макроекономічних показників у короткий проміжок часу. Про це писали у своїх працях американські економісти Р.-П. Флуд та П. Гарбер [6], підкреслюючи, що за умов зростаючої лібералізації капіталу валютний курс перетворюється лише на ціну активу, який може виступити об'єктом майбутньої спекулятивної гри, а, відповідно, очікування, чутки та загальний настрій інвесторів, принаймні у короткотерміновій перспективі, стають важливішими за стан реальної економіки. Таким чином, джерела економічного дисбалансу глибоко переплітаються або навіть влітаються в кризову стадію циклу.

Фінансова нестабільність 2008 року викликала чималий інтерес з боку дослідників в частині інтерпретації множинності взаємозв'язків між дисбалансами та кризами. Для пояснення щільності зв'язку між зазначеними категоріями, економісти, узагальнюючи досвід кризових потрясінь кінця XX - початку XXI століть, наводять переконливі аргументи щодо трьох варіантів розгортання подій.

1. Дисбаланси, що передують кризі, не виступаючи при цьому детермінантою її розгортання.

Серед adeptів такого підходу - дослідники, в числі яких Дж.-Б. Делонг [4], М. Дулі та П. Гарбер [5], Д. Бакус і Т.Кулі [1], К. Велан [15], М. Труман [14], А. Грінспен [7], які в своїх міркуваннях відстоюють часом ще більш радикальний погляд на місце дисбалансів у контексті кризового старту. На їхню думку, основна провина полягає у недоліках фінансового регулювання та нагляду, а також у проблемі морального ризику.

Зв'язок між психологічним ризиком та фінансовою кризою є очевидним. Авторитетність міжнародної фінансової інституції на кшталт МВФ та, зокрема, впевненість в її готовності відгукнутись на вирішення гіпотетичних проблем, які можуть розгорнутись у валютно-фінансовій системі країни-реципієнта міжнародної допомоги чи просто країни-імпортера капіталу, стимулюють надлишкове інвестування та кредитування. В результаті реалізації психологічного ризику всередині країни вступає в дію механізм економічного циклу: завдяки гарантії збереження інвестицій з боку Міжнародного валютного фонду співвідношення дохідність-ризик у країні-дебіторі спотворюється, і країна отримує більше інвестицій, ніж вона отримала б за відсутності таких гарантій. Інвестори впевнені у тому, що у випадку складної фінансової ситуації їх внески будуть повернені з кредитів міжнародної інституції, а уряд країни, розраховуючи на отримання міжнародної допомоги при виникненні небезпечних кризових процесів, отримує додаткові стимули для проведення високоризикованої макроекономічної політики. Економіка такої країни швидко переходить до фази перегріву, рисами якої виступають зростання споживання відносно рівня виробництва, фінансування неефективних інвестиційних проектів, а при досягненні певної критичної, надзвичайно нестійкої межі, в якій будь-які зміни у перевагах інвесторів викликають самозростаючий відтік капіталу, моральний ризик провокує кризу.

П. Кругман розглядає психологічний ризик як можливе пояснення валютних криз і особливо тих, що відбулись у країнах Південно-Східної Азії у 1997 р. [8]. Ми погоджуємось з його твердженням про те, що валютні кризи в Азії були лише частиною більш загальної фінансової кризи, у якій було мало спільного з суто валютними або навіть з суто монетарними проблемами, але, найімовірніше, були пов'язані з проблемами, котрі зазвичай ігноруються при аналізі валютної кризи: роллю фінансових посередників, чинника психологічного ризику, який виникає, коли ці посередники погано регулюються та роллю цін на реальні активи, такі, як капітал та земля [8].

2. Дисбаланси як причина кризи.

Що стосується другого інтерпретаційного напрямку, представником якого виступає Р. Портес, то він концентрується на протилежній позиції, яка наголошує на визначальній ролі дисбалансів у поєднанні з проблемами у фінансовому секторі у процесі розгортання кризи [11].

Так, згідно з моделлю валютних криз першого покоління, саме погіршення дефіциту бюджету виступає головним індикатором майбутнього колапсу. Більше того, сам по собі принцип фінансування бюджетного дефіциту розглядається як основна причина виникнення кризи платіжного балансу, яка може відбутись і без бюджетних дефіцитів. Хоча, безумовно, з позиції сьогодення, слід спростувати однозначність такого бачення причин розгортання кризи, адже огляд останніх валютних потрясінь свідчить про важливість показників стану дефіциту за поточними операціями, переоціненого обмінного валютного курсу та структури боргу.

Так чи інакше, упродовж тривалого часу основними факторами запускання кризового механізму вченими різних економічних течій вважались негативні тенденції у динаміці базових макроекономічних показників, а саме: у співвідношенні грошової маси (M2) до величини валютних резервів, що опосередковано характеризує заборгованість державного сектору, у підвищенні реального валютного курсу, розширенні обсягів кредитування тощо.

3. Дисбаланс як проявник кризи.

З деякою відмінністю в наголосах, третій підхід, серед прибічників якого дослідники Б. Сетсер [13], Г. Паулсон [10], М. Обстфельд і К. Рогофф [9], О. Бланшар і Дж.-М. Мілесі-Феретті [2], Н. Рубіні [12], спирається на бачення дисбалансу як центральної ланки кризи або супроводжуючої його детермінанти. На думку вчених, саме дисбаланси супроводжують окремі складові криз. Так, наприклад, низька норма заощаджень у США, азійська експорторієнтована стратегія росту, специфіка валютної та резервної політик, свого часу ставились в об'язок кризи.

М. Дулі, Р.-П. Флуд і П. Гарбер не розділяють переконання вчених, впевнених в тому, що глобальні дисбаланси, по суті, виступали природним та неминучим наслідком фінансового розвитку на емерджентних ринках. Глобальні дисбаланси, на їхнє переконання, дозволяють реалізовувати різновекторні інтенції країн, що розвиваються, які зацікавлені у безпечності та ліквідності їхніх заощаджень та розвинутих країн, котрі прагнуть максимально використовувати переваги доступного запозичення.

Ще одним надзвичайно важливим теоретичним надбанням у розумінні природи дисбалансу стало усвідомлення механізму перетікання зовнішніх дисбалансів у внутрішні і навпаки. Саме це актуалізувало питання пошуку оптимальної макроекономічної політики, що передбачала б і враховувала б можливі ризики впливу на грошово-кредитну політику руху зовнішніх потоків капіталу та змін цін на активи.

До певного ступеню, монетарна політика може здійснювати більший вплив на розвиток фінансового ринку через механізм фінансового регулювання. Зокрема, великий дефіцит поточного балансу, за інших рівних умов, ініціює застосування жорсткої грошово-кредитної політики, а зовнішній дефіцит підвищує реальну процентну ставку.

Інший аспект дослідження лежить в площині засад функціонування міжнародної монетарної системи. Поточна конфігурація дисбалансів вкотре демонструє існуючу асиметрію у встановленні рівноваги між країнами з дефіцитними і профіцитними платіжними балансами.

Висновки та пропозиції. Остання криза яскраво проілюструвала поширений зовнішній ефект внутрішньої макроекономічної та фінансової політики. Саме тому в інтересах підтримання глобальної стабільності, вибір політики, імplementованої суверенними державами, має виступати легітимним предметом для міжнародних дискусій, так само як і перспектива реалізації механізму системи самостраховування через використання великих запасів міжнародних резервів.

В той час, як великі запаси міжнародних резервів здатні підвищувати фінансову стабільність окремої країни, система, в якій багато країн утримують свої резерви як основну форму страхування ліквідності, може бути дестабілізована через дію колективного чинника.

Наступні зміни у функціонуванні міжнародної фінансової системи, на нашу думку, здатні зменшити глобальні дисбаланси у майбутньому.

По-перше, розвиток національних фінансових систем у найбідніших країнах. На окремих емерджентних ринках, наприклад КНР, високі норми збереження пояснюються недорозвитком та неефективністю фінансових ринків. Так, структурні недоліки сприяють зростанню норм заощаджень як корпоративного, так і приватного секторів. В канонічному розумінні, національні рівні заощаджень і капіталовкладень мали б взаємно узгоджуватись, що означало б, що зміни в рівні заощаджень завжди виключать відповідні зміни в капіталовкладеннях. Втім, в останні десятиліття окреслений взаємозв'язок між внутрішніми заощадженнями та капіталовкладеннями ослаб через дію чинника лібералізації руху капіталу. Так, у промислово розвинених країнах обсяг заощаджень перевищує капіталовкладення, тоді як у країнах, що розвиваються, заощадження, у порівнянні з обсягами капіталовкладень, значно менші. Прогнозовано, що у ситуації, коли б типовий китайський вкладник отримав би доступ до порівняно безпечних інструментів інвестування з вищими нормами прибутковості, позитивний ефект доходу доповнився б дією ефекту заміщення, репрезентованого нижчими нормами збереження приватного сектору. Результатом такої трансформації стали б вищі показники добробуту у КНР на тлі зменшення профіциту торгового балансу.

По-друге, вирішення проблеми регулювання міжнародних фінансових ринків. Цілком передбачувано, що економічні дисбаланси лишатимуться яскравим проявом фінансової непоміркованості глобальних акторів, що вкотре актуалізує питання побудови регуляторного каркасу фінансової системи з чіткими транспарентними правилами макропруденційних інтервенцій. В ракурсі уваги має опинитись досвід

використання контрциклічного нагляду країнами з емерджентними ринками у відповідь на приплив великих обсягів капіталів. Вважається, що більш розвинуті у фінансовому вимірі країни могли б вдало використовувати подібну практику у боротьбі з великими дефіцитами платіжних балансів.

РЕЗЮМЕ

В статті розкрито суть економічного дисбалансу в контексті трансформаційних зрушень у світовій економіці та розглянуто множинності взаємозв'язків між дисбалансами та кризами.

РЕЗЮМЕ

В статье проанализированы теоретические подходы к определению сути понятия экономического дисбаланса в контексте кризисных проявлений мировой экономики.

SUMMARY

This article has researched the conceptual and methodological foundations of the global imbalances in the context of the changing in the economic globalization.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Backus D., Cooley T. "Global 'Imbalances' and the Crisis" [Electronic resource] / D. Backus, T. Cooley // 2010. - Mode of access: <http://online.wsj.com>
2. Blanchard O., Milesi-Ferretti G.-M. "Global Imbalances: In midstream?", [Electronic resource] / O. Blanchard, G.-M. Milesi-Ferretti // 2009. - Mode of access: <http://www.imf.org/external/pubs/ft/spn/2009/spn0929.pdf>
3. Corsetti G., Pesenti P., Roubini N. Paper Tigers? A model of the Asian crisis, [Electronic resource] / G. Corsetti, P. Pesenti, N. Roubini // 1998. - Mode of access: <http://ideas.repec.org/a/eee/eecrev/v43y1999i7p1211-1236.html>
4. DeLong J.-B. (2008), "The Wrong Financial Crisis," [Electronic resource] / J.-B. DeLong // 2008. - Mode of access: <http://delong.typepad.com>
5. Dooley M., Garber P. "Global Imbalances and the Crisis: A Solution in Search of a Problem", [Electronic resource] / M. Dooley, P. Garber // 2009. - Mode of access: <http://www.voxeu.org/index.php?q=node/3314>
6. Flood R.-P., Garber P., Kramer C. "Collapsing Exchange Rate Regimes: Another Linear Example", [Electronic resource] / R.-P. Flood, P. Garber, C. Kramer // 1996. - Mode of access: <http://people.ucsc.edu>
7. Greenspan A. "The Evolving U.S. Payments Imbalance and Its Impact on Europe and the Rest of the World", [Electronic resource] / A. Greenspan // 2004. - Mode of access: <http://www.cato.org/pubs/journal/cj24n1-2/cj24n1-2-1.pdf>
8. Krugman P. Crises: The Price of Globalisation?, [Electronic resource] / P. Krugman // 2010. - Mode of access: <http://www.kc.frb.org/publicat/sympos/2000/krugman.pdf>
9. Obstfeld M., Rogoff K. "Global Imbalances and the Financial Crisis: Products of Common Causes", [Electronic resource] / M. Obstfeld, K. Rogoff // 2009. - Mode of access: <http://ideas.repec.org/a/fip/fedfpr/y2009p131-172.html>
10. Paulson H. "Remarks by Secretary Henry M. Paulson, Jr., on the Financial Rescue Package and Economic Update", [Electronic resource] / H. Paulson // 2008. - Mode of access: <http://www.carltonfields.com>
11. Portes R. "Global Imbalances", [Electronic resource] / R. Portes // 2009. - Mode of access: <http://pages.stern.nyu.edu>
12. Roubini N., Setser B. "The US as a Net Debtor: The Sustainability of the US External Imbalances", [Electronic resource] / N. Roubini, B. Setser // 2004. - Mode of access: <http://people.stern.nyu.edu>
13. Setser B. "Bretton Woods 2 and the Current Crisis: Any Link?", [Electronic resource] / B. Setser // 2008. - Mode of access: <http://blogs.cfr.org>
14. Truman E.-M. "The International Monetary System and Global Imbalances", [Electronic resource] / E.-M. Truman // 2010. - Mode of access: <http://www.iie.com>
15. Whelan K. "Global Imbalances and the Financial Crisis", [Electronic resource] / K. Whelan // 2010. - Mode of access: <http://www.europarl.europa.eu>
16. Уэслей К. Митчелль. "Экономические циклы. Проблема и ее постановка". Библиотека экономистов. М. - 1930.
17. Філіпенко А.С. Міжнародні економічні відносини: теорія: Київ, Либідь, 2008, 408 с.

УДК 001.895

КОНЦЕПТУАЛЬНЫЕ АСПЕКТЫ ИННОВАЦИОННОГО РАЗВИТИЯ В УСЛОВИЯХ ПРОИЗВОДСТВА

Саломатина Л.Н., д.э.н., старший научный сотрудник Институт экономики промышленности НАН Украины

Эффективное управление инновационной деятельностью предполагает наличие объективной информации о социальных последствиях использования инноваций. Инновации в производстве – это материализация глобальных научно-технических идей в области создания новых технологий, техники, конструкционных и других видов материалов. Они обеспечивают переход к принципиально новым поколениям машин и оборудования, технологическим процессам, определяют прогрессивные тенденции в развитии производства. Представляют научный и практический интерес инновации в динамике их развития. Данный процесс предполагает последовательную цепь событий, в ходе которых новшество вытекает от идеи до конкретного продукта технологии и распространяется в хозяйственной практике [1].

Накопленный зарубежный опыт свидетельствует, что инновационное развитие, равно как и инновационная активность, и инновационная стратегия, обусловлена конкуренцией производителей, характерной для рыночной экономики. Активизация промышленных исследований и разработок инновационной продукции в виде машин, оборудования и технологий приобретает в условиях рынка существенное значение для достижения производственных целей.

Автоматизацию производства следует рассматривать как важнейший результат внедрения инноваций в области электроники, микроэлектроники, микропроцессорной и компьютерной техники. насыщение производства автоматизированным оборудованием имеет приоритетное развитие.

В зависимости от того, идет ли процесс создания инноваций или их использования, они являются абсолютными или относительными. В момент материализации революционной идеи, выпуска опытного образца инновации абсолютны, так как при этом отсутствуют аналоги в решении поставленных технических или технологических задач.

Инновации в области промышленной автоматизации, создание электронно-вычислительных машин характеризуют первую научно-техническую революцию, эпицентром которой считается середина XX-го столетия.

По мере внедрения инноваций в производство они теряют свои абсолютные свойства и приобретают относительный характер. Так, внедрение роботов на предприятиях можно рассматривать как инновации, которые проявляются спустя достаточно большой период времени с момента материализации этой идеи. Исследования показывают, что проблема использования относительных инноваций должна